

Hans Chr. Schmidts tale ved WWF -debatmøde

Taler

Hans Christian Schmidt
Miljøminister

Dato

17. maj 2004

Indledning Først og fremmest tak for invitationen. Det glæder mig, at der er så stor interesse for regeringens miljøpolitik. Og jeg ser frem til en god debat - også selvom jeg aner en skeptisk undertone i dagens tematiske overskrift. Spørgsmålet lyder: "Mere miljø for hvilke penge"? Mit korte svar kunne være: "De 40-50 milliarder kroner, som vi hvert år bruger på miljøet". Offentlige og private investerer hvert år 40- 50 milliarder i miljøet. Det er efter min mening temmelig mange penge. Der findes desværre ikke solide, sammenlignende analyser af miljøbudgetterne i fx EU, men der er ingen tvivl om, at Danmark er blandt de lande i verden, der investerer allerflest penge i miljøet pr. indbygger. Grundlæggende mener jeg derfor, at vi burde diskutere resultater og effekter af miljøpolitikken i stedet for hele tiden at forsøge at gøre miljø- og naturtilstanden op i penge. Det er vigtigt at have modet til at prioritere indsatsen. Men miljø og natur er andet og mere end penge. Siden jeg tiltrådte som miljøminister for ca. 2 år siden, har jeg igen og igen fået bekræftet, at der i visse kredse hersker en sejlivet Miljømyte. Nemlig myten om at miljø ikke længere er højt prioriteret i Danmark. Det er og bliver en myte. Danskerne er meget enige om, at vi skal have ambitiøse miljømål og arbejde for en høj grad af naturbeskyttelse. Den linie bakkes til fulde op af regeringen. Forskellene findes i vid udstrækning i valget af midler. Det er her, regeringen har ændret kursen ved at fokusere på at levere mere miljø for pengene. Ved at bevæge os væk fra den tidligere regerings konsekvente overbudspolitik. Ved at fokusere på, at lave enklere regler, som folk kan forstå. Ved at arbejde for, at beslutningerne bliver truffet tættere på de borgere, som lever med konsekvenserne i deres hverdag. Ændringer giver indvendinger. Sådan har det altid været. Og på miljøområdet har skeptikerne talt med store bogstaver. Det er et følsomt område vi har med at gøre. Men hvis man evner at lægge fortiden bag sig - så er det svært at bevare pessimismen. Regeringen har effektiviseret og moderniseret miljøindsatsen. Gennem partnerskaber planter vi mere skov for samme penge

end den tidligere regering. Med lanceringen af Grøn markedsøkonomi har vi taget hul på et serviceeftersyn i vand- og affaldssektoren, hvor vi undersøger, om den gængse måde at gøre tingene på er den rigtige. Og med klimastrategien har vi sagt, at det afgørende er ikke, hvordan vi når det globale reduktionsmål, men at vi faktisk når det. Dette er blot tre eksempler på, at regeringen forvalter skatteborgernes penge med omhu. Tre eksempler på, at vi sætter ind overfor de væsentligste problemer først. Og at vi gør det på den mest omkostningseffektive måde. Rapportens forudsætninger

Arrangørerne af dagens møde har bedt revisionsfirmaet Deloitte være en slags dommer i spørgsmålet om "mere eller mindre miljø for pengene". Rapporten er bestemt interessant læsning - men de konklusioner, man når frem til, baserer sig naturligvis på nogle forudsætninger og vurderinger, som hverken er nagelfaste eller videnskabelige. Derfor tager revisorerne da også en række forbehold. Det er afgørende at se på, hvor mange penge vi bruger på miljøet, og hvordan vi bruger dem mest fornuftigt. Det har denne regering gjort sig til fortaler for - og gennemført. I modsætning til tidligere, hvor budgetterne fik lov til at løbe løbsk. Men miljøpolitik handler mindst lige så meget om organisering af arbejdet, kvalitet, dialog og samarbejde mellem aktører. Lad mig sige det på en anden måde. Selvom vi bevidstløst skruede op for bevillingerne til miljøområdet år for år, så ville det langt fra være nogen garanti for, at indsatsen var effektiv. Miljøpolitikken handler derfor ikke kun om kroner og ører. Det handler ligeså meget om nytænkning. Rapportens hovedkonklusioner

Rapporten fra Deloitte er omfattende, og det er ikke muligt her at komme ind på alle forhold. Jeg vil derfor koncentrere mig om nogle af de overordnede sammenfatninger. Rapportens hovedkonklusion er, at der ikke i de kommende år er afsat tilstrækkeligt med midler til at Danmark kan leve op til de nationale og internationale forpligtelser på udvalgte områder. Særligt gælder det implementering af nogle af de store direktiver, nemlig Habitatdirektivet og Vandrammedirektivet. Den konklusion mener jeg ikke, at man kan drage. Regeringen er meget omhyggelig med at vurdere, hvad omkostningerne ved direktiverne vil være. Men vi ved endnu ikke med sikkerhed, hvad implementeringen af disse direktiver vil koste. EU-kommissionen ved det ikke. Verdensnaturfonden ved det ikke. Og Deloitte ved det heller ikke. Lad mig bruge netop de to nævnte direktiver som eksempel på hvorfor konklusionerne ikke holder - og hvorfor nytænkning er afgørende. Da vi fremlagde miljømålsloven sidste år valgte vi at betragte implementeringen af Habitatdirektivet og Vandrammedirektivet i sammenhæng. Senere inddrog vi Vandmiljøplan III. At betragte implementering af direktiverne og vandmiljøplanen som isolerede processer - som i rapporten - er direkte

uforsvarligt. Fordi de tre ting på en række områder lapper ind over hinanden. Vi lagde med andre ord vægt på den åbenlyse synergi, vi kan opnå her. Der er styr på processen. Men hvis forudsætningerne skrider, og miljøet er truet - ja, så må vi revurdere vores holdning og prioriteringer. Min grundlæggende pointe er derfor: Hvis man med rapporten fra Deloitte i hånden vil forsøge at sige, at her har vi beviset for, at regeringen ikke prioriterer miljøet højt, så begår man en fundamental fejl. Miljømyten holder ikke. Fejl og forglemmelser Miljøpolitikken er vanskeligt og meget omfattende stof. Der er masser af faldgruber. Og rapportens forfattere plumper i nogle af dem. F.eks. har værditabsordningen ikke særlig meget at gøre med grundvandsbeskyttelse. Det handler mere om indeklima og sundhedsproblemer i boliger som følge af forurenede grunde. Og udviklingspuljen på 3 mio. kr. til sikring af Danmarks vandforsyning blev indført allerede i 2002 og ikke først i 2004. Der er heller ikke færre midler til oprensning af forurenede grunde. Og hormonforstyrrende stoffer i vandløb har ikke meget at gøre med grundvand. På samme måde er der en række forglemmelser i rapporten. F.eks. beklages den manglende videnopbygning på kemikalieområdet - samtidig med at det glemmes, at vi årligt har afsat næsten 40 mio. kr. til netop dette formål - bl.a. penge til regeringens indsats for miljø og sundhed, herunder den fortsatte prioritering af videncenter for allergi på Gentofte Sygehus. De mio. vi har afsat til forskning i hormonforstyrrende stoffer i vandmiljøet er også smuttet, ligesom midlerne til BAM. Jeg skal være den sidste til at bebrejde rapportens forfattere, at de går i nogle af faldgruberne. Men det illustrerer, at heller ikke denne rapport rummer den endegyldige sandhed. Miljømyten holder ikke.

1. tema: Naturbeskyttelse Lad mig nu gå mere ned i de tre udvalgte temaer i rapporten. Hvad angår indsatsen på naturbeskyttelse fører regeringen en ansvarlig politik. WWF-rapporten mener at kunne påvise, at der ikke vil være penge nok til at opnå eller sikre gunstig bevaringstilstand for naturen i habitatområderne. Det må stå for forfatterens egen regning. Situationen er jo den, at amterne i årene frem til 2009 skal udarbejde Natura 2000 planer og vandplaner. Det er i forbindelse med disse planer, der skal tages stilling til mål og midler til gennemførelse af habitatforpligtelserne. Det fremgår af den såkaldte miljømålslov, som Folketinget vedtog lige før jul 2003. Derfor kan det ikke på nuværende tidspunkt beregnes, hvor stort behovet for indsats i Natura 2000 områderne vil blive. Og derfor har det heller ikke mening at påstå, at denne indsats lægger beslag på alle midler til naturforvaltning, således at der ikke bliver noget til andre opgaver. Hvis der er behov for at justere indsatsen undervejs, er jeg overbevist om at det kan finansieres af de midler, der er til rådighed indenfor

naturforvaltning, amternes bloktilskud, miljøvenlige jordbrugsordninger, landdistriktsprogram, Life, mv. Så vi er godt på vej, og vi løfter opgaven bredt. For mig at se er der ingen grund til at være urolig - tværtimod. Vi har igangsat en grundig og velovervejet proces frem mod mere natur og en bedre beskyttelse af naturen. Der er lavet forskellige analyser af omkostningerne, og den analyse, som Deloitte gengiver i rapporten, er jo en analyse som Miljøministeriet selv har fået foretaget. Så det er der sådan set ikke noget nyt i. Den har vi kendt i to år. Og vi har sagt, at analysens skøn er forbundet med meget store usikkerheder. Det skyldes især, at beregningerne er gennemført uden kendskab til bevaringsmålsætningerne for de forskellige habitattyper, idet disse endnu ikke er fastlagt. I stedet har Rambøll gennemført sine skøn på basis af foreløbige vurderinger af habitatområdernes tilstand. Miljømyten holder ikke.

2. tema: Grundvand
Hvad angår det andet tema, grundvand: Jeg har lyst til at fremhæve, at vi i oktober sidste år indgik en meget ambitiøs aftale om en pesticidhandlingsplan, for at sikre grundvandet mod den allerhyppigste kilde til forurening af vandforsyningerne. En plan som går langt videre end den tidligere regerings pesticidplaner. Ligeledes har vi i forbindelse med Vandmiljøplan III, så sent som her i foråret, sikret at vandmiljøet bliver forbedret år for år i 10 år. Vi har for første gang nogensinde lavet en plan som målrettet begrænser landbrugets fosfortab. Vi har sat nye, ambitiøse reduktionsmål for kvælstof. Og vi afsætter 155 mio. kr. til forskning i gylle og fosfor. Med implementeringen af EU's vandrammedirektiv vil vi nu for første gang få bindende mål for vandmiljøet. Danmark er godt med, når det handler om at implementere EU's vandrammedirektiv. Vi har i overensstemmelse med direktivet fået gennemført en lovgivning som sikrer, at grundlaget for de nødvendige administrative strukturer er på plads. Jeg synes, det er et unuanceret billede som tegnes af indsatsen for at beskytte grundvandet. Det glemmes f.eks. at jeg afsatte i alt 5 mio. kr. i 2003 og 2004 til indsatsen overfor BAM og problemerne med pesticider i de private brønde og borer. Og jeg har videreført varslingsystemet for pesticider, som den tidligere regering ønskede at nedlægge. Så regeringen gør en betydelig indsats for at beskytte grundvandet og vandforsyningen i Danmark. Og vi afsætter midlerne. Miljømyten holder ikke.

3. tema: Jord
Ifølge rapporten er der i amterne droslet markant ned på jordforureningsområdet i forhold til grundvandet. Jeg kan ikke genkende rapportens tal. I de rapporter jeg får om aktivitetsniveauet i amterne fremgår det, at der i løbet af de seneste år har været et stigende ressourceforbrug på jordforureningsområdet: Bloktilskuddet fra staten har været uændret i perioden, mens Amternes egenbetaling er forøget med 16 mio. kr. fra 2001 til 2002. Det er

således ikke korrekt, når det skrives i rapporten, at der er færre midler til oprensning af forurenede grunde. Desuden må jeg sige, at der inden for jordforureningslovens område bliver løftet mange opgaver, som ligger uden for grundvandsområdet. Det betyder også, at det ikke er korrekt, når der i rapporten står, at alle de beskrevne aktiviteter inden for jordforurening i Miljøstyrelsen relaterer sig til grundvandsbeskyttelse. Miljømyten holder ikke.

4. tema: Kemikalier
Rapportens konklusioner vedr. kemikalie-indsatsen er efter min bedste overbevisning helt misvisende. Indsatsen for at begrænse kemikalietrykket og indsatsen for på særlige områder at sætte tydelige danske fingeraftryk i EU, er en hovedhjørnesteen i regeringens miljøpolitik - og bevillingsmæssigt højt prioriteret. Kemikalieområdet er højt prioriteret og vi kan gøre en forskel. Det er rigtigt, at der er blevet lidt færre medarbejdere på området. Men vi skal også på dette område løbende prioritere og målrette vores indsats. Vi fokuserer nu på EU, som er der, hvor beslutningerne skal træffes. De senere år er indsatsen i høj grad drejet over på EU, og vi gør en stor indsats for at præge EU's kemikaliepolitik. Det gælder i forhold til EU's nye kemikaliepolitik, REACH. Det gælder også i forhold til den fælles godkendelsesordning for biocider og pesticider, hvor Danmark gør en stor indsats for at påvirke EU's beslutninger, så der ikke godkendes stoffer med uacceptable effekter for sundhed og miljø. Danmark er helt klart et af de lande, der gør en stor indsats, og som andre lande lytter til. Samtidig har vi iværksat en lang række initiativer som opfølgning på regeringens Pesticidplan, som bl.a. lægger op til en yderligere reduktion i forbruget af pesticider på 15 til 20 procent. Jeg kan heller ikke nikke genkendende til, at videnopbygningen skulle være nedprioriteret. Ministeriets Pesticidforskningsprogram fortsætter på et uændret højt niveau, og vi har en internationalt set enestående indsats på kemikalier i relation til miljø og sundhed ikke mindst når det gælder forbrugerprodukter. Vi har afsat ca. 40 mio. kr. årligt de kommende år til arbejdet med kemikalier og pesticider. Det er en solid økonomisk prioritering, som rapporten behændigt undlader at nævne. Men det ville da også svække den noget bastante hovedkonklusion. Miljømyten holder ikke.

Afslutning
Som sagt: Rapporten har været interessant at læse. Men konklusionerne er vakkelvorne. Rapporten viser, at det på de udvalgte områder er lykkedes regeringen at bremse den hidtidige konstante vækst i udgifterne til miljøområdet. Vi investerer stadigvæk en meget stor del af samfundets midler i miljø og natur. Vi går ikke på kompromis med hverken de nationale eller de internationale mål og forpligtelser. Vi fører en aktiv og resultatorienteret miljøpolitik. Og miljøtilstanden forbedres hele tiden. Vi kan uden tvivl diskutere kroner, puljer, årsværk og budgetter i timevis. Men det tror jeg hurtigt vi bliver

trætte af. Og vi bliver nok heller ikke enige. Det interessante må være den miljøpolitik, regeringen fører, og de resultater, regeringen opnår. Listen er lang: Mere skov, udpegning af nationalpark-pilotprojekter og 254 habitatområder Vedtagelse af ændring af naturbeskyttelseslov, ny skovlov og ny miljømålslov Ny aftale om adgang til naturen En strategi for miljø og sundhed, for støj og for klimaudfordringerne Et pantsystem, der fungerer En pesticidplan og en vandmiljøplan III Et af de mest succesrige miljøformandskaber i EU i de senere år Jeg skal spare jer for flere eksempler. Men der er mange. Så svaret på dagens spørgsmål må lyde: Ja, miljøet er prioriteret højt, ja, der er midler til rådighed og vi kan løfte opgaven. Og vi får masser af miljø for pengene! Den store miljømyte holder ikke. Regeringen er godt i gang med at bevise, at miljøpolitikken i Danmark kan laves med færre fine ord og med mere handling. At miljøpolitikken kan komme tættere på dig og mig, og løse problemer, som vi døjer med i vores hverdag, på en enklere og mere omkostningseffektiv måde. Tak.

Kilde

Ukendt

Tags

Debattale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/miljoeminister-hans-chr-schmidts-tale-ved-wwf-debatmoede-om-mere-miljoe-for-hvilke- penge>